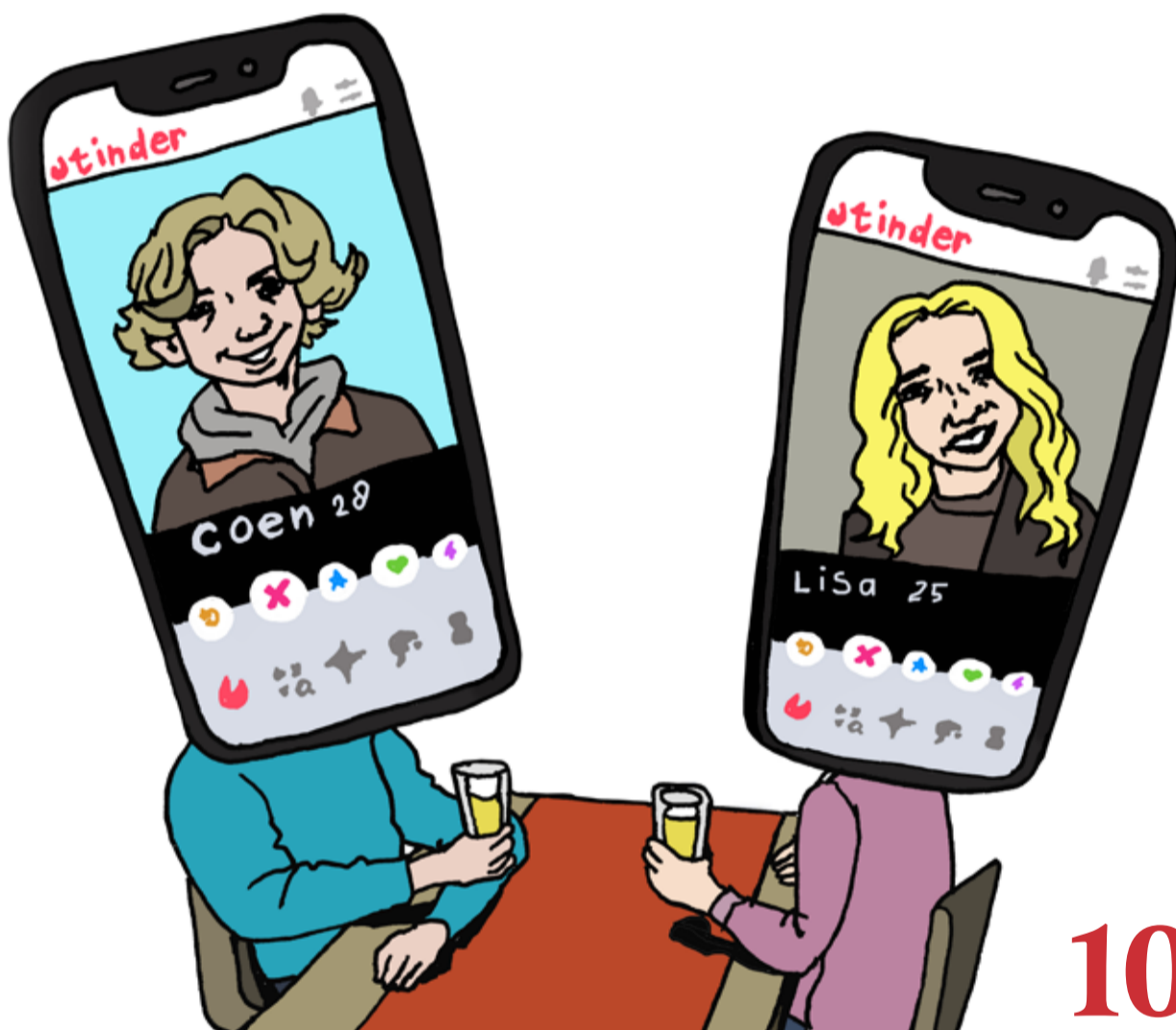

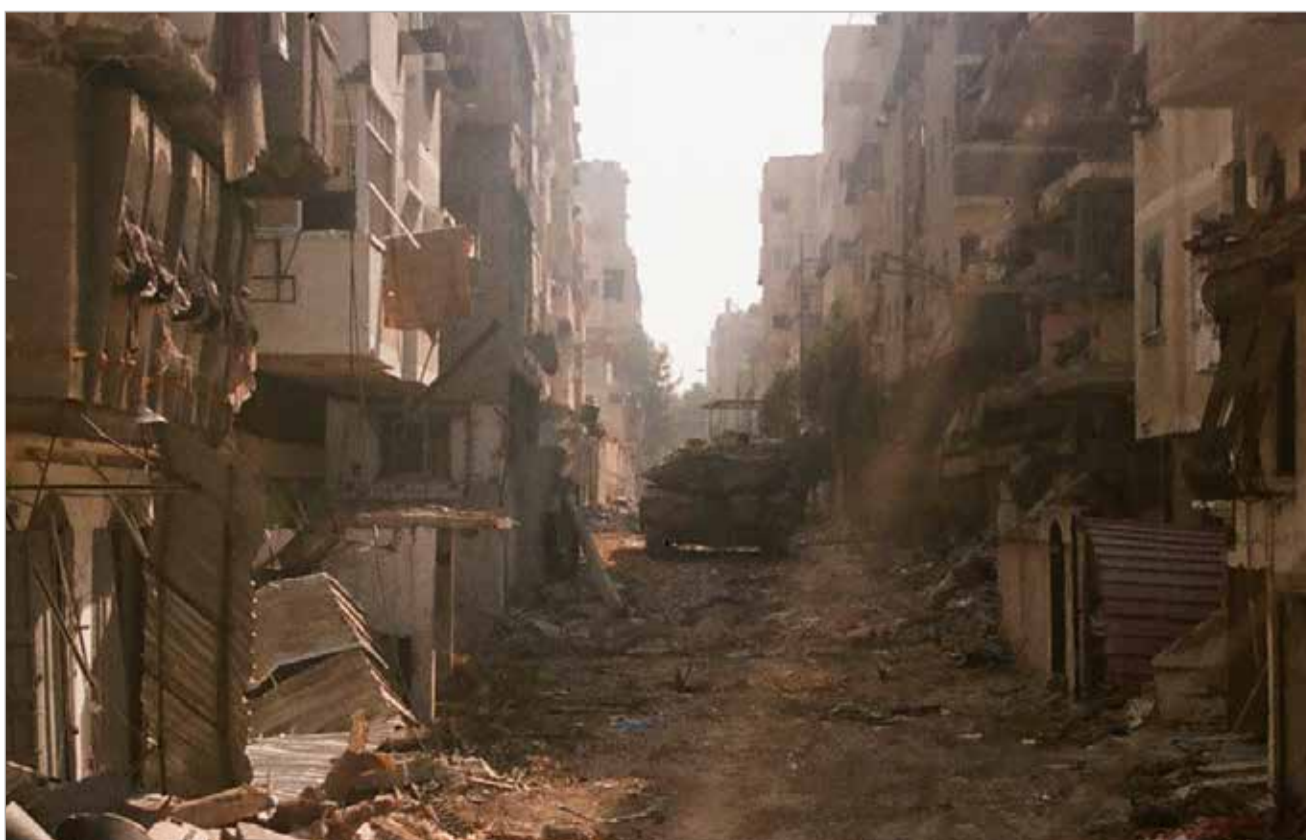
Op speeddate-safari

Datingapps zijn dood. Steeds meer studenten zoeken weer offline naar liefde. *Mare* datete mee. 'Je bent maar één keer jong, dus neuk gewoon een beetje in de rondte'

Groene vingers 'Prei planten is heel erg rustgevend'

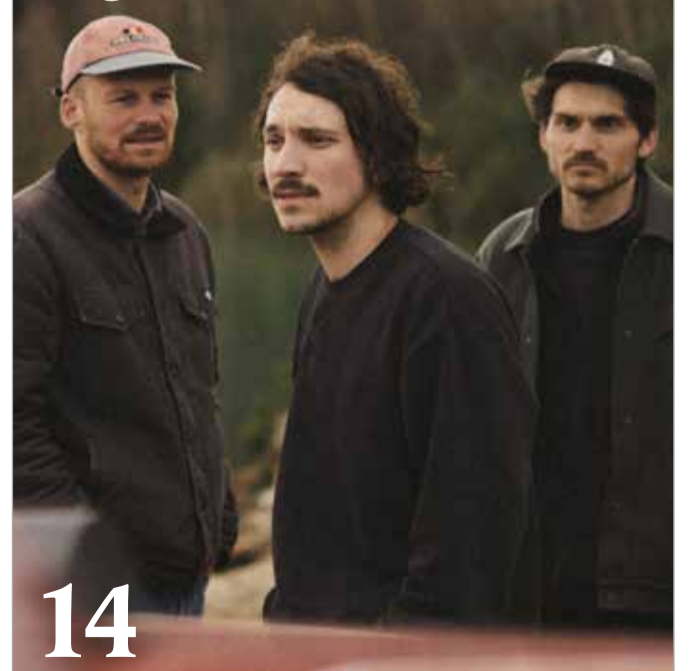
Mijn doofheid en ik Wat slecht horen met je doet

'Als ik over Gaza praat, bloed ik' Een Israëliische docent en een Palestijnse journalist maken samen met studenten een podcast tegen polarisering. En Sami Al-Ajrami die in Gaza verslag deed, zag hoe collega's zijn beschoten. 'Alleen al in de eerste maand zijn er vijftig vermoord'

6

Rocktrio Paceshifters 'We vliegen minder uit de bocht'

Italiaans blijft vechten voor voortbestaan

Is de opleiding Italiaans nog te redden? Een petitie om de studie te behouden is ruim 3600 keer getekend, uit binnen- en buitenland komen steunbetuigingen binnen, de ambassadeur is boos, en ook binnen de faculteit is er steun. 'Het is absurd en lijkt op symboolpolitiek.'

DOOR SEBASTIAAN VAN LOOSBROEK

O bella, ciao! Bella, ciao! Bella, ciao, ciao, ciao!' Zeker veertig docenten en studenten zetten maandagmiddag het Italiaanse strijdlid *Bella Ciao* in. Ze hebben het faculteitsbestuur van Geesteswetenschappen opgewacht, dat in een lokaal in het Lipsius in gesprek zal gaan met onderwijsdirecteuren en de opleidingsvoorzitter van de bachelor Italiaans. Het bestuur is van plan de studie te schrappen en daarom verdienen de docenten en medewerkers een stevige steunbetuiging, vinden de sympathisanten. Zodra vice-decanen Jeroen Touwen en Mirjam de Baar komen aanlopen, gaat de groep steeds luider zingen en harder in de handen klappen.

Het laat zien hoe solidair de facultaire gemeenschap is, én hoe sterk de lobby is van de met sluiting bedreigde opleiding Italiaans. Vorige week woensdag kwamen ook al tientallen docenten en studenten Italiaans naar de faculteitsraad om hun onvrede te uiten. Verder stuurden professoren uit binnen- en buitenland, studenten en alumni brandbrieven naar het bestuur en werd een petitie voor het behoud van de opleiding al ruim 3600 keer ondertekend. Ook de Italiaanse ambassadeur mengde zich in het debat: de opleiding is volgens hem 'overhaast opgevoerd', schreef hij in een boze brief aan het bestuur. In een opiniestuk in *Mare* noemde hij dat 'een onherstelbaar verlies voor de gehele samenleving'. Het gesprek tussen de staf van Italiaans en het faculteitsbestuur voelt voor de medewerkers en studenten als een ultieme poging om de studie te redden, zeggen ze, zodra de deur van ooi is gesloten en ze stoppen met zingen en klappen.

'Ja, we zijn een kleinschalige opleiding', zegt derdejaars student Italiaans Olivia op de gang. 'Maar dat is juist een sterk punt. Als de opleiding verdwijnt, betekent dat verlies van cultuur en kennis. Dat is pijnlijk.' Dat er zo veel medewerkers en studenten van andere opleidingen meezongen en -klapten, doet haar goed. 'Ik vind het heel fijn dat we hier met zo'n grote groep staan.'

Ook Sophie Logan, voorzitter van studievereniging Italiaans Le Tre Corone, is boos. 'Het is zo zonde als alle specialismes verloren gaan. De docenten zijn zo betrokken, ze hebben zo veel passie voor hun vakgebied.' Universitair docent literatuur en cultuur van de Gouden Eeuw Olga van Marion zegt niets van de plannen te begrijpen. 'Als de opleiding wordt opgeheven, trek je het hart uit de hele Europese literatuurstudie. Daarom ben ik hier: voor het behoud van een geloofwaardige faculteit Geesteswetenschappen.'

'De Italiaanse cultuur is een onmisbaar schakelpunt voor de andere wetenschapsgebieden', vult universitair docent Griekse en Latijnse taal en cultuur Christoph Pieper aan. 'Ik hoop van harte dat het bestuur nog een beetje fatsoen heeft en de opleiding behoudt, want dit lijkt symboolpolitiek. Het is absurd.' Van Marion: 'Ik kan me niet voorstellen dat ik straks geen collega's Italiaans meer heb. Ik raadpleeg hen regelmatig. Vorige week was ik nog in Florence. De hoogleraren daar konden het niet geloven toen ik vertelde over de plannen.' Tweedejaars student Italiaans Alessio is 'heel erg ver-

'Ik hoop van harte dat het bestuur een beetje fatsoen heeft en de opleiding behoudt'

baasd' over hoe het proces tot nu toe is verlopen. 'Het voelde alsof er goed over werd nagedacht, toen nog het voorstel was om Italiaans samen te voegen met Frans en Duits. Maar toen onze opleidingsvoorzitter met zwangerschapsverlof was leek opeens te zijn besloten onze opleiding te schrappen.' In de raadsvergadering vorige week woensdag uitte de faculteitsraad daar ook kritiek op. In een bomvolle zaal, met tientallen studenten en docenten Italiaans

op de publieke tribune, stelde raadsvoorzitter Susan van Grol dat 'de communicatie met Italiaans niet erg netjes is gegaan'. Volgens raadslid Arnout van Ree is 'het beeld ontstaan' dat Italiaans als enige niet de kans heeft gehad een tegenvoorstel te doen. 'Er is nog maar één bachelor die jullie willen sluiten, toevallig degene waarvan de opleidingsvoorzitter met zwangerschapsverlof was.' Vice-decaan Jeroen Touwen reageerde dat 'die beeldvorming niet correct' is. 'Het is niet zo dat we sommige opleidingen een kans hebben gegeven om door een hoopeltje te springen waardoor ze nu kunnen voortbestaan. We gaan wel proberen zo veel mogelijk kleine opleidingen te behouden, maar we kunnen niet alles in de lucht houden.' Van Ree nam daar geen genoegen mee. 'We kunnen alles proberen recht te praten, maar feit blijft dat ze met verlof was. Dat is ontzettend vervelend als er moeilijke besluiten moeten worden genomen, want daardoor kan de indruk worden gewekt dat de kansen oneerlijk zijn.' Touwen bleef bij zijn punt: 'We hebben niemand de kans gegeven om een eigen pleidooi te houden voor het redden van hun opleidingen.' 'Maar zo wordt het wel gevoeld binnen de gemeenschap', riposteerde Van Ree. Touwen: 'Maar ik probeer uit te leggen dat dat een misverstand is.'

Volgens de vice-decaan kregen alle opleidingen de opdracht om te schrappen in het aantal vakken, maar zag het bestuur zich tegelijkertijd genoodzaakt te kijken of, en zo ja welke, opleidingen moeten worden geschrapt. Door het zwangerschapsverlof van de opleidingsvoorzitter van Italiaans, kon die opleiding op dat moment niet voldoen aan de opdracht om vakken te schrappen. Maar de opdracht van het bestuur om mogelijk studies op te heffen, liep intussen door. 'Het is heel vervelend dat toen wij in januari contact met

de opleiding zochten, de opleiding toen dacht dat we ze zouden gaan vertellen dat ze in hun vakkenaanbod moesten schrappen', aldus Touwen. In plaats daarvan deelde het bestuur mee met de opleiding te willen stoppen. 'Hier is dus een misverstand ontstaan en daar hebben we onze verontschuldigungen voor aangeboden.' Het bestuur benadrukt het 'niet leuk' te vinden om de opleiding te moeten schrappen. 'Maar niets doen is geen optie. Italiaans is geen unicum, heeft niet een beschermde status en is kwetsbaar door de buitengewoon lage instroom- en diplomacijfers', aldus Touwen. 'Wij koesteren die opleiding en zijn gesteld op de collega's die er werken, maar we zien ons genoodzaakt de opleiding te beëindigen.' 'We nemen de absoluut minimale stappen als faculteit', zei decaan Mark Rutgers. 'Als je op de ene plek iets handhaaft, waar gaan we dan elders snijden?' Hij noemde de situatie een 'zero-sum game' en zei dat er veel meer nodig zal zijn om tot een gezonde faculteit te komen. 'Zo hard is het.' Maandagmiddag, kort na het gesprek tussen het bestuur en de opleiding, zegt opleidingsvoorzitter Carmen van den Bergh 'het gevoel te hebben dat er een opening is'. 'Ze hebben goed geluisterd naar onze argumenten en zeiden nieuwe informatie te hebben waarover ze in overleg gaan.'

Ook heeft het bestuur volgens haar 'toegegeven dat we een heel goedkope opleiding zijn', maar was er geen financiële onderbouwing ter inzage. 'We hebben er dus op aangedrongen om geen beslissingen te nemen voordat het financiële plaatje helder is.' Een definitieve beslissing laat nog op zich wachten. 'We hebben er ook op gehamerd dat Leiden pas een beslissing moet nemen nadat de plannen van de opleidingen Italiaans in Utrecht en Amsterdam zijn uitgewerkt. Ik hoop dat ze daar rekening mee houden en dat ze inzien wat voor moois we bij Italiaans hebben.'

Narcissen voor Valentijnsdag

Studenten voor Leiden (svl) hield op afgelopen vrijdag een Valentijnsactie. Partij-, fractie- en bestuursleden trokken langs verschillende faculteiten van de Universiteit Leiden om gele narcissen uit te delen. Daarmee vroegen ze aandacht voor het mentale welzijn van studenten. Want, zo zegt de partij: 'Valentijnsdag draait om liefde – niet alleen voor anderen, maar ook voor jezelf. De narcis symboliseert het belang van zelfzorg en bewustwording rondom mentaal welzijn, juist op deze dag.' Foto Taco van der Eb

De allerlaatste dunbekwulpen

Mare-fotograaf Taco van der Eb is genomineerd voor De Zilveren Camera Publieksprijs. Hij maakte een foto van in Naturalis bewaarde dunbekwulpen. Die vogelsoort is vorig jaar november officieel uitgestorven verklaard. 'Ambtelijk, bijna bureaucratisch de resten vastleggen die van een uitgestorven soort overblijven, zo maakt Taco van der Eb het verlies van alweer een diersoort des te pijnlijker', aldus de jury. Stemmen kan tot en met 9 april via [zilverencamera.nl](https://www.zilverencamera.nl)

Nu de wereld brandt, blijkt mijn achterlijkheid goed van pas te komen

Soms ben ik mijn tijd vooruit, maar dan altijd slechts door hopeloos achter te lopen. Zo heb ik een slingergrammofoon met bijbehorende schellakplaten merendeels uit de jaren dertig, die een vriend tot de uitspraak verlokke dat als de wereld zou vergaan, ik in ieder geval tot het laatste moment muziek zou kunnen blijven draaien. Als alle extra batterijen op zijn en geen telefoon meer muziek speelt, slinger ik nog eens vrolijk 'You And The Night And The Music' aan. De huidige toestand in de wereld leidt mijn gedachten overigens wel veel die kant uit.

Dat geldt ook bij het volgende: ik ben gek op typemachines en bezit het prachtige manifest *The Typewriter Revolution*, waarin Richard Polt tien jaar geleden al pleitte voor een terugkeer naar de schrijfmachine, zodat we niet te afhankelijk zouden worden van Big Tech. De man had een punt (en is een held want hij reist met een draagbare typemachine in zo'n mooi plastic koffertje in jaren zestig kleurstelling). Typemachines nemen echter te veel ruimte in, dus thuis neem ik genoeg met één exemplaar, een jaren twintig Adler van verschrikkelijke modernistische schoonheid uit Duitsland. Op mijn oude werkkamer aan de universiteit had ik drie typemachines staan (ik heb ze bij de verhuizing in een vlag van extreme irritatie met de universiteit de deur uitgegooid – mijn nieuwe kamer is te klein en vooral gedeeld: de moderne kamergenoot is over het algemeen geen liefhebber van ratelend getik, vermoedde ik, en ik schatte in dat ik niet ver zou komen bij Vastgoed of faculteit met een verzoek hieromtrent).

'Als de wereld vergaat, kan ik tot het laatste moment muziek draaien en typen'

Ik liet studenten de typemachines gebruiken bij mijn vervalsingcollege. Het direct vervalsen van een document is daar namelijk een vereiste. En elke typemachine verraadt meteen de tijd waaruit hij stamt, dus je hebt er wel eentje uit de juiste periode nodig. Zo had ik een mooie Olympia uit de jaren zestig met een soepele aanslag en zelf min of meer gerepareerd. Ooit gevonden op de Vijf Meimarkt in Oegstgeest voor 7 euro 50. Dezelfde dag had ik in Leiden

een boekje van Paul Auster dat ik niet kende gekocht – met schilderijen erin, dus ik heb even gearzeld, maar het bleek een liefdesbetuiging te zijn aan zijn Olympia, waarop hij al zijn boeken typte. De serendipiteit werd me bijna te veel. Auster schreef onder andere dat hij bijkans een paniekaanval had gekregen toen een vriend hem vertelde dat de laatste fabriek die typemachinelinten produceerde over de kop was gegaan en toen als een idioot alle kantoorboekwinkels in New York was afgegaan om hun resterende voorraden op te kopen, zodat hij meer linten zou hebben dan hij ooit zou kunnen gebruiken. Nu kon Paul Auster al weinig kwaad bij mij doen, maar toen ik dit las promoveerde ik hem terstond tot oppergod in mijn persoonlijke pantheon. Ik schrijf deze column op mijn Mac, me zeer bewust van het feit dat ik op een ding typ dat net als mijn oude Adler uit de jaren twintig in modernistische onschuld geboren mag zijn, maar dat binnen afzienbare tijd wel eens zou kunnen veranderen in het equivalent van die jaren veertig Adlers die ook bestaan maar die zich trots (het ontwerp is nog even vernietigend mooi) lijken te tooien met een hakenkruis. Mijn achterlijkheid mag mij nog goed ten dienste komen als de wereld inderdaad zo in brand staat als nu het geval lijkt. Elektriciteit of niet, ik heb muziek en kan typen. Maar zonder de serendipiteit die me Paul Auster en zijn Olympia op een vrijmarkt in Oegstgeest bracht heb ik er niet zo veel aan, geloof ik. Ik had dat ding nooit moeten weggoien, bedenken ik me nu. Al hoop ik stiekem dat iemand anders hem heeft opgepikt en op dezelfde dag een mooi boekje van Paul Auster kocht dat hij nog niet kende.

Remco Breuker is hoogleraar Koreastudies

Het gaat niet om gelijk hebben...

Toen de oorlog in Gaza steeds feller werd, zochten een Israëlische historicus en een Palestijnse journalist naar een manier om het conflict beter bespreekbaar te maken. Samen met studenten maakten ze een podcast. ‘Het was het engste wat ik ooit heb gedaan.’

DOOR MARK REID

Ik gaf college over internationale betrekkingen in het Midden-Oosten. Naarmate het semester vorderde, populariseerde de stroom aan afschuwelijk nieuws de studenten op de campus’, vertelt Noa Schonmann, historicus en universitair docent bij het Instituut voor Regiostudies. ‘Sommigen gingen erg gepassioneerd spreken of slogans roepen. Anderen deden juist het tegenovergestelde: ze zwegen omdat het te stressvol was en er voor hun gevoel te veel op het spel stond. Dus had ik in college een halve groep studenten die in uitroptekens sprak en de andere helft die zich afslot.’ Schonmann vond dat ze iets moest doen en richtte zich tot Rajaa Natour, een Palestijnse journaliste die voor *Haaretz* en *NRC* schrijft en sinds enkele jaren met haar bevriend is. ‘Zij heeft een unieke stem en die is goed te combineren met mijn stem als Israëlische historicus. Zo wilden we iets doen wat we nooit afzonderlijk zouden kunnen.’ Samen bedachten ze een vak waarin masterstudenten een podcastserie maken, *Radio Palestine/Israel*, gebaseerd op interviews met mensen uit de regio.

‘We hebben niemand gevraagd een standpunt in te nemen’, vertelt Natour. ‘We wilden studenten nieuwsgierig maken en perspectieven laten onderzoeken. We maken ruimte voor complexe en verschillende verhalen zonder dat ze per se een opinie hoeven te vormen. We wilden ze juist bevrijden van het moeten hebben van meningen over het conflict, want dat wordt constant van ze verwacht. Het idee dat je een gesprek kunt hebben zonder de hele tijd gelijk of ongelijk te hoeven hebben is nieuw voor veel studenten.’ ‘Zo’n gesprek kan lastig zijn omdat jouw standpunt niet overeenkomt met dat van de geïnterviewde’, zegt Schonman. ‘Die zegt bijvoorbeeld dingen die jij moeilijk vindt om te horen. Maar dat is juist een mogelijkheid om een stem te begrijpen die ze anders misschien als idioot of nuteloos hadden afgeschreven. Of het is een kans om een stem te laten horen van iemand met een afwijkend geluid uit die groep.’ Natour: ‘Het maakt niet uit of je het er mee eens bent of niet, het verhaal verdient het om verteld te worden. Het was ongeloflijk om te zien dat studenten interviews hielden zonder de verteller te confronteren. Ze waren in staat om in een fucking moeilijk gesprek nog steeds goede journalisten te zijn.’ Schonmann: ‘Rajaa heeft ze geleerd om het ge-

sprek te openen in plaats van de geïnterviewde in de verdediging te drukken. Hoe formuleer je een vraag als je iets hoort waar je het niet mee eens bent? Hoe daag je iemand uit op een manier die nieuwsgierigheid oproept en een leerszaam antwoord oplevert? Veel studenten dachten dat politiek gaat over het bewijzen van gelijk en ongelijk. En wij zeiden: “Laat dat”. Het gaat niet om jou. Het gaat om het gesprek. Hoe help je het gesprek vooruit in plaats van jezelf beter te laten voelen door de ander de mond te snoeren?’ ‘Voor ons was het ook een leerproces’, vertelt Natour. ‘Om stil te zijn als journalist, dat is iets wat ik nog nooit in mijn leven heb gedaan. Om tegen jezelf te zeggen: “Hou je bek, want dit gaat niet over jou als Palestijn of journalist.” Ik hoef niet elke keer te zeggen wat ik vind van Hamas, Netanyahu of de Israëlische overheid. Er gebeurt hier iets veel magischer, verbazingwekkender en betekenisvoller. Het was onze taak om hen de middelen te geven om te onderzoeken in plaats van te oordelen. Een van de verbazingwekkende dingen die de studenten noemden op onze laatste bijeenkomst, was dat ze het gevoel hadden dat ze nooit iets te weten zijn gekomen over onze meningen, terwijl die best verschillen.’ Schonmann: ‘Ik was niet optimistisch dat we steun van de universiteit zouden krijgen, maar gelukkig heeft de faculteit besloten om het vak nog een jaar te financieren. Ook rector Hester Bijl, die bij de lancering van de podcast was, heeft steunbetuiging voor het project uitgesproken, daar zijn we dankbaar voor. We weten dat de universiteit soms erg terughoudend kan zijn, maar we moeten af van het idee dat praten over Israël en Palestina gevaarlijk is en manieren vinden om elkaar te ontmoeten. Daarom gaan we het vak in september weer geven en alle nieuwsgierige masterstudenten zijn uitgenodigd.’ Natour: ‘In dit moeilijke jaar van genocide in Gaza was deze collegereeks het enige warme licht dat mijn hart vulde met hoop en liefde. Het gaf me kracht en moed om te zien hoe deze generatie gereedschappen verwerft en zich op een andere manier bezighoudt met Israël-Palestina. Niet op een oppervlakkige manier van “gelooft je in één staat of een twee-statenoplossing”, maar op een diepere en menselijkere manier.’

Nieuwe afleveringen van de podcast *Radio Palestine/Israel* verschijnen op donderdag en zijn te luisteren via verschillende podcastplatformen

Israëlische tank in een straat in Gaza, 4 januari 2024. Foto Wikimedia Commons

‘Ik zie nu de mens aan de andere kant van het conflict’

‘Ik wist niet helemaal wat ik moest verwachten’, zegt masterstudent Toon Van Parys (International Relations). ‘Maar ik ben heel positief verrast, juist omdat het anders is dan normale vakken: het is niet zo dat je in college zit en luistert. Vanuit de academie ben je geneigd abstract te denken, en met een journalist als Rajaa Natour erbij kun je er veel meer een persoonlijker element in steken. Het gaat uiteindelijk over menselijke verhalen.’ Kjeld Botter (geschiedenis): ‘Ik was aan het begin bang dat het heel vurige colleges zouden zijn, maar dat was totaal niet zo. Iedereen was juist heel open en luisterde naar elkaar. Noa Schonmann zei aan het begin dat we elk gesprek moesten voeren met het idee dat iedereen de beste intenties heeft. Dat klinkt heel logisch natuurlijk, maar zodra je dat echt probeert, merk je dat je heel anders

gesprekken in gaat.’ Van Parys: ‘Ik weet niet of ik anders ben gaan kijken naar het conflict, maar mijn blik is wel opener geworden. Ik sluit veel minder uit.’ Botter: ‘Je vergeet soms wie de mensen zijn aan de andere kant van het conflict, maar nu werden we toch wel met hen geconfronteerd. Mijn interview was het engste wat ik ooit heb gedaan. Je bent anderhalf uur aan het praten over een zwaar onderwerp, en je moet je professionaliteit bewaren. Je moet niet jouw mening uitdragen, maar luisteren.’ Van Parys: ‘De Arabisch-Joodse historicus die wij interviewden was wat rustiger, die babbelde wat makkelijker. Maar in zo’n eerste interview weet je niet wat je kan verwachten en wil je toch zorgen dat alles goed gaat. Met een podcast kun je gelukkig altijd de delen die niet zo goed gelukt zijn er uitknippen.’

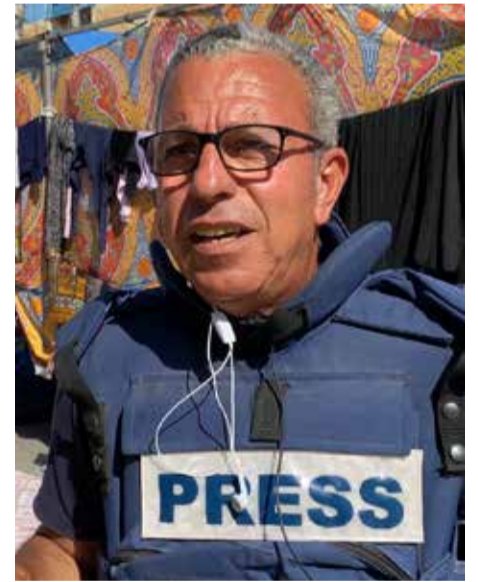
De Palestijnse journalist Sami Al-Ajrami deed verslag van de oorlog in Gaza. Hij verloor er collega’s en zag de pijn van een volk dat verhongerde. Op 3 maart is hij in Leiden. ‘Telkens als ik over Gaza praat, bloed ik.’

DOOR MARCIËLLE VAN DER KRAAN

‘Niet omkijken’, zegt Sami Al-Ajrami tegen zijn negentienjarige dochters, als ze hun huis voorgoed verlaten. Achter hen ligt dertig jaar aan herinneringen en voor hen een onzekere toekomst. Het gezin rijdt weg van al die herinneringen en weet dat het nooit meer zal terugkeren. Vader en dochters komen terecht in een vluchtelingenkamp in de Palestijnse stad Rafah, van waaruit Al-Ajrami verslag doet van de oorlog. Voor het eerst in twintig jaar was angst onderdeel van zijn beroep. ‘Het is altijd gevaarlijk om verslag te doen van conflicten en oorlogen’, vertelt Al-Ajrami, die op 3 maart op de Universiteit Leiden wordt geïnterviewd over zijn boek *De sleutels van het huis: een dagboek in Gaza*. ‘Maar deze oorlog is anders. Het was haast onmogelijk om het werk te doen: journalisten en hun families zijn doelwit, Israëliërs hebben de internetverbinding vernietigd en zelfs de Palestijnen zijn bang voor ons.’ Een journalist in de buurt betekent in Gaza immers risico, want daar kan ieder moment een Israëlische aanval volgen. ‘Daardoor zag de bevolking ons als een gevaar, omdat ze door met ons te praten gedood zouden kunnen worden. Ik kon mijn “press”-vest niet eens meer aan, omdat mensen dan niet in de buurt durfden te komen. En het maakt je natuurlijk ook een makkelijk doelwit.’ Nog nooit zijn er in zo’n korte tijd zoveel journalisten vermoord als in deze oorlog. ‘Alleen al in de eerste maand zijn vijftig journalisten opzettelijk vermoord. Tegen de tijd dat ik Gaza verliet, waren 182 journalisten en hun families gedood. Israël wil dat de wereld blind is voor wat daar gebeurt.’ Al-Ajrami zit in een chatgroep met 640 Palestijnse journalisten. ‘Het is pijnlijk om steeds de namen te zien van collega’s die nog steeds in de groep zitten, maar die niet meer leven. Links en rechts raken collega’s vermist of worden ze met hun gezin vermoord. Telkens delen we een foto van diegene in de groep en rouwen we met elkaar.’ Gewapend met kogelvrij vest hield Al-Ajrami zes maanden lang vanuit het tentenkamp een dagboek bij voor de Italiaanse krant *La Repubblica*. Hij wilde niet langer alleen verslag doen. ‘Het was heel zwaar om steeds mensen naar hun verhaal te vragen. Zo vroeg ik de dertienjarige Yezim die samen met zijn jongere zus van elf een aanval overleefde, hoe dat voor hem was. Hij had zijn moeder, vader en vier broers en zussen levenloos onder het puin zien liggen. Toen realiseerde ik me hoe wreed het was wat ik hem aandeed. Ik dwong hem om al het verdriet te herinneren. Daarom besloot ik over mijn eigen pijn te schrijven en wat ik zelf allemaal zie.’ Hij verwondert zich over de kracht van het Palestijnse volk. ‘Mensen trekken van de ene naar de andere tent, zitten huilend op straat, maar hebben toch de kracht om door te vechten. Vrouwen knippen hun haar af, omdat er niet genoeg water is om het te wassen. Er wordt afval verzameld om een vuur te stoken om eten te maken. Ze worden opeens honderd jaar terug in de tijd geworpen en zijn gebroken, maar blijven samenwerken en dingen bedenken om te overleven.’ Als Al-Ajrami ziek, ondervoed en mentaal uitgesput is, vlucht hij met zijn gezin naar Egypte. ‘De enige reden dat ik het zo lang heb kunnen vol-

houden, zijn alle mensen over de hele wereld die me berichtjes stuurden om te checken of het goed met me ging. Maar na maanden zonder eten was mijn lichaam zo gebroken dat ik niet eens meer kon lopen. Ik dacht: ik moet mijn familie en mezelf redden.’ Terwijl hij zijn eigen strijd voert om te overleven, ziet hij hoe de wereld om hem heen verstart. ‘Gaza flitst voorbij op tv, mensen zappen verder en zijn het zo weer vergeten. Maar voor ons is het geen nieuwsbericht, het is onze dagelijkse realiteit. Ik zie hoe in de Verenigde Staten en in Europa extreemrechtse partijen de regering overnemen en deze landen blind worden voor het lijden van anderen. De wereld is zo’n lelijke en onwetende plek geworden. Nu mensen als Trump aan de macht komen, wordt de toekomst alleen maar lelijker.’ Toch blijft Al-Ajrami hoop houden. ‘Het zal minstens twintig jaar duren om Gaza weer op te bouwen. Zo’n 75 procent is verwoest. Toch geloof ik dat er op een dag iets zal gebeuren, waardoor we terug kunnen gaan. Zelfs als alles is weggevaagd, leeft Gaza voort in ons. En zolang wij bestaan, bestaat Gaza ook.’ ‘In mijn boek neem ik mensen mee in het dagelijks leven in Gaza, waardoor je als lezer het menselijke aspect van dit conflict beter leert begrijpen. Israël heeft de afgelopen jaren zo hard gewerkt om het Palestijnse volk te ontmenselijken, waardoor mensen de dood van het Palestijnse volk gewoon oké vinden. Ik hoop dat de mensen die mijn boek lezen dit niet langer pikken en hun regeringen dwingen een standpunt in te nemen tegen de ontmenselijking van Palestijnen. ‘Telkens als ik er over Gaza praat, bloed ik. De wonden scheuren weer open en ik zie de beelden weer voor me. Ik wil helemaal geen journalist meer zijn, wil niet meer bloeden.’ ‘Na ieder interview moet ik mezelf mentaal urenlang verzorgen voor het weer lukte om te lachen en terug te gaan naar het normale leven. Maar ik ga ermee door, want het is mijn missie en die volbreng ik met trots.’

Sami Al-Ajrami, *De sleutels van het huis: een dagboek uit Gaza*, maandag 3 maart, 16:30-18:00 uur, Lipsius 005.

...maar als journalist ben je hier doelwit

Doof zijn is zo stom nog niet

'Ik schrik, want ik was helemaal vergeten dat ik soms ook over het schoolplein dwaalde'

Een meisje doet een gehoortest. Foto ANP

Hoe beïnvloedt doof- of slechthorendheid de sociale ontwikkeling van kinderen? Psycholoog Brenda da Silva promoveert op deze vraag. Mare-redacteur **Marciëlle van der Kraan**, zelf slechthorend, vergeleek de onderzoeksresultaten met haar eigen ervaringen. 'Soms miste ik dingen, maar soms wilde ik dat.'

'Ben je doof, ofzo?' Die eindeloos gestelde vraag uit mijn jeugd klonk vaak nadat ik voor een derde of vierde keer aan iemand vroeg een zin te herhalen. 'Ja', antwoordde ik dan, waarna ik mijn gehoorapparaten tevoorschijn haalde. 'Oh, sorry!' Geboren met een gehoorbeperking heb ik als kind het nodige commentaar voorbij (in hoeverre ik dat kan) horen komen. Je leert erom te lachen, en dat doe ik als 24-jarige nog steeds. Zelf maak ik ook voortdurend grappen over mijn doofheid en word regelmatig om mijn zelfspot geprezen. Maar soms is het niet grappig. Dan moet ik na de lacherige opmerking 'laat maar, zij hoort toch nooit wat' van een van mijn teamgenoten tijdens de hockeytraining toch vluchtig het vocht uit mijn oog vegen. Dat ik slechthorend ben, is toevallig ontdekt. Telkens als mijn moeder me riep om me klaar te maken voor school, negeerde ik haar. Ik was nog niet klaar met spelen en had geen zin om naar school te gaan. Als ze dan boos naar me toekwam, loog ik op onschuldige toon dat ik haar niet had gehoord.

Dat moet ongeloofwaardig geklonken hebben - mogelijk omdat de rest van Rotterdam haar wel kon horen - en zo belandde ik bij het Auris Audiologisch Centrum. Daar bleek dat ik met mijn linker oor maar 80 procent en met mijn rechter oor 75 procent kon horen. Niet genoeg om gehoorapparaten echt nodig te hebben, wel genoeg voor mijn moeder om te eisen dat ik die toch kreeg. Achteraf gezien een goede keus, want binnen tien jaar daalde het gehoor aan beide oren naar 50 procent. Hoewel ik op school gelukkig nooit ben gepest, bracht mijn slechthorendheid zeker uitdagingen met zich mee. Zo heb ik me eens de hele pauze verscholen gehouden, omdat niemand mij kon vinden bij verstoppertje en ik niet gehoord had dat de zoeker de handdoek in de ring had gegooid. Met stand-in-demand werd ik meteen afgegooid omdat ik mijn naam verkeerd had verstaan (en hilde ik hard omdat ik dat niet eerlijk vond). Maar nog vervelender dan de misverstane gesprekken en het vragen om herhalingen, was de voor mij bekende reactie 'Pfff, laat ook maar zitten'. Die gaf me het gevoel dat ik er niet toe deed, alsof ik alleen maar een last was voor anderen. Daarin ben ik niet alleen.

Psycholoog Brenda da Silva zag tijdens haar onderzoek regelmatig dat herhaling vermoeiend is voor zowel goed- als slechthorende kinderen. 'Ze willen met elkaar in gesprek, maar op een gegeven moment geven ze het gewoon op', vertelt de promovendus, die de interactie tussen kinderen op schoolpleinen bestudeerde. 'Het goedgehoorde kind denkt: ik wil niet meer met jou praten, want jij begrijpt mij toch niet, dus dan doe ik geen moeite meer. Het slechthorende kind zoekt ook geen contact meer met de leeftijdsgenoot, want die heeft hen al afgewezen, genegeerd of verkeerd begrepen.' Dat gedrag is zowel bij de kleuters - tussen drie en zes jaar - als bij de oudere kinderen tot elf jaar te zien. 'Kleuters willen gewoon rondrennen en geen tijd besteden aan elkaar proberen te begrijpen. De relatie wordt al snel opgegeven als het in de communicatie misloopt. Bij de oudere kinderen zie je dat ze het vooral vermoeiend vinden om zich te moeten herhalen. Aan de andere kant vindt het slechthorende kind het óók vermoeiend, omdat kinderen zich wel herhalen, maar vaak met hun gezicht van hen af gedraaid, waardoor liplezen onmogelijk is. Ze krijgen niet aangeleerd hoe je het best kunt communiceren met slechthorenden.'

Dat gedrag komt me bekend voor. Inmiddels heb ik geleerd op welke momenten ik ermee wegkom als ik gewoon lach en knik. Als jij je best niet doet om je verstaanbaar te maken, doe ik ook niet meer mijn best om het te verstaan. 'Dat je ervoor kiest om te lachen en te knikken, is ook gewoon menselijk gedrag', reageert Da Silva. 'Ik doe dat soms ook. Bij kleuters zien we dat gedrag niet per se, die rennen gewoon weg als ze iets niet verstaan. Maar ik zag zeker bij de oudere kinderen dat zij dit regelmatig doen.'

Ander veelvoorkomend gedrag dat Da Silva waarnaam, is het zogenaemde 'butterfly effect'. Dove of slechthorende kinderen stonden op het schoolplein opvallend vaak langs de zijlijn als er spelletjes werden gespeeld, of zwierven rond over de speelplaats zonder contact te leggen met anderen. 'Ze waren eigenlijk bijna altijd alleen in de speeltuin, terwijl we weten dat ze dezelfde emotionele en sociale skills hebben als hun leeftijdsgenoten. Waarom zien we dan toch zo'n verschil in het aangaan van interactie?'

Ik schrik even, want dat is iets wat ik vroeger ook deed. Tot nu toe had ik er alleen nooit bij stilgestaan. Sterker nog, ik was het zelfs vergeten. Opeens zie ik mezelf alleen over een zonnig schoolplein dwalen, terwijl het geschreeuw van alle kinderen om mij heen als een soort ruis naar de achtergrond verdwijnt. Tot plots een meisje uit mijn klas tegen me begint te praten. Maar ik wil helemaal niet worden gestoord, maar heerlijk rondzwerfen en om me heen turen.

Is het erg dat ik dat deed?

'Dat kan ik niet zeggen', zegt Da Silva. 'Telkens langs de zijlijn staan, kan slecht zijn voor de sociale ontwikkeling. Je vormt op die manier geen connecties met leeftijdsgenoten. Maar wij hebben nooit aan kinderen gevraagd waarom ze niet participeren. Misschien vinden ze het niet interessant, of niet waardevol. Misschien hebben ze wel even een pauze nodig van al het lawaai.'

Volgens mijn vader kon ik 'als slechthorende altijd goed meedraaien', en ik denk dat dat klopt. Ik wist niet beter dan dat ik doof - zo noem ik mezelf meestal gewoon - was. Ik was sociaal, had genoeg vrienden en vriendinnen, maar had soms - onbewust - even pauze nodig van alle geluiden om me heen.

Bij ons op het schoolplein stond een houten schip, ook wel De Boot genaamd, waar mijn vriendinnen en ik ons soms in het ruim verscholen om even te kunnen kletsen en waar ik ze daadwerkelijk kon verstaan.

Da Silva: 'Als een plein bijvoorbeeld naast een autoweg ligt waar constant voertuigen langsrazen, wordt dat op den duur vermoeiend. Want allerlei geluiden komen met hetzelfde volume in het gehoorapparaat en dat zorgt voor veel prikkels.' De perfecte speelplaats is volgens haar verdeeld over verschillende delen, waarbij sommige plekken bedoeld zijn om kinderen meer tot rust te laten komen. Ook moeten er plekken zijn waar kinderen zich kunnen verstoppen, zoals in De Boot. Binnen moet aandacht zijn voor vloeren en plafonds, want die kunnen het geluid door weerkaatsing versterken. 'In een van de speeltuinen met een plafond zag je dat de slechthorende kinderen bij het muurtje speelden waar het geluid het minst versterkt werd door de omgeving.'

Ik weet nog hoe kinderen om mij heen soms zo hard gilden dat mijn gehoorapparaten begonnen te piepen en het maar beter was om even helemaal niet zo goed te horen. Als ik gek werd van al het lawaai deed ik mijn gehoorapparaten gewoon uit. Dan klonk alles dof, alsof iedereen onder water was. Dus ja, soms miste ik dingen, maar soms miste ik precies wat ik wilde missen. Ik grap soms dat ik 'alles eruit heb gehaald wat erin zit'. De keren dat ik bijna uit de klas werd gestuurd omdat ik zat te kletsen, maar toch mocht blijven 'omdat ik niet hoorde dat we stil moesten zijn'. De luistertoetsen Frans waar ik onderuit kwam. De talloze hockeywedstrijden waarbij er allerlei negatieve dingen werden geroepen, die aan mij voorbijgingen. De momenten waarop mijn moeder boos naar mij schreeuwde en ik stiekem mijn gehoorapparaten uit deed. De keren dat ik lekker muziek luisterde met mijn gehoorapparaten, terwijl ik moest opletten.

'Als ik dan toch doof moet zijn, laat me er dan van genieten', is het motto geworden van mijn jeugd. Doof zijn is zo stom nog niet.

Brenda da Silva, *Being deaf at the playground: the effects of hearing loss on children's social participation*. Promotie was 12 februari

PhD's met lage beurs zijn niet langer welkom

Het college wordt strenger op het toelaten van beurspromovendi. Wie te weinig geld meebrengt, komt er niet meer in. 'Het is onze verantwoordelijkheid dat promovendi geen honger lijden.'

DOOR VINCENT BONGERS

Promovendi die niet in dienst zijn van de universiteit maken gebruik van werkplekken, labs, begeleiding en de bibliotheek. Faculteiten brengen daarvoor zogeheten fees in rekening. Het college wil deze tarieven nu universiteitsbreed gelijk trekken.

Buitenpromovendi gaan 1.400 euro per jaar betalen. Beurspromovendi moeten 15.000 euro neerleggen en extern gefinancierde promovendi een bedrag tussen de 5.000 en 15.000 euro. Al liggen deze bedragen nog niet vast, benadrukte rector Hester Bijl tijdens de universiteitsraadsvergadering waar de plannen werden besproken. Wel is zeker dat het college eist dat beurspromovendi voldoende geld van de beursverstrekker krijgen om in Nederland een normaal bestaan te kunnen hebben. De Immigratie- en Naturalisatiedienst (IND) heeft hier een norm voor opgesteld en daar houden de universiteiten zich aan. 'We willen er zorg voor dragen dat promovendi hier geen honger lijden', zei Bijl.

Marie Kolbenstetter van personeelspartij PhDoc was het daarmee eens. 'Dit beleid treft echter ook promovendi in landen waar we veel onderzoek doen, en banden mee hebben vanwege het koloniale verleden. Er waren universitaire potjes die de beurzen aanvullen. Kunnen we dat doen?' 'Dat zijn we niet van plan', aldus Bijl. 'Uiteraard zouden we dat moeten financieren.' Maar volgens de rector ontbreekt daarvoor het geld. 'Maar ook belastingtechnisch zitten er nadelen aan.'

De raad wilde ook weten of het scherpe beleid specifiek gericht is op Chinese beurspromovendi omdat zij lang niet altijd voldoen aan de IND-norm. Bijl ontkende dat.

De universiteiten hebben de Chinese beursverstrekker China Scholarship Council (csc) wel laten weten dat de beurzen moeten voldoen aan de IND-norm. 'Als dat niet lukt, laten we geen promovendi toe.'

Joost Augusteijn van personeelspartij LAG wilde weten of beurspromovendi die zelf hun te lage beurs aanvullen toch toegang krijgen. 'Studenten van buiten Europa moeten alleen aantonen dat ze voldoende financiële middelen hebben om hier te mogen komen. Waarom is dat voor promovendi anders?'

'Promovendi met rijke ouders hebben dan bijvoorbeeld een voordeel', reageerde Bijl. 'We willen mensen gelijke kansen geven.'

Augusteijn was niet overtuigd. 'De doelstelling lijkt toch dat we beursverstrekkers proberen te dwingen meer te betalen.'

Bijl zag dat anders. 'De doelstelling is breder. Bovendien is een masterstudent hier geen vier jaar, maar korter. Een promovendus moet hier vier jaar in volle gezondheid kunnen leven.'

De raad is ook kritisch op de fees, omdat die mogelijk gebruikt worden om de bezuinigingen op te vangen. De rector ontkende dat. 'Het aannemen van nieuwe beurs- en buitenpromovendi is zeker niet gekoppeld aan besparingen. We moeten wel goed nadenken of voldoende begeleidingstijd voor ze is. Je kunt alleen promovendi aannemen als ze ook voldoende begeleiding krijgen.'

De raad had verder signalen ontvangen dat promovendi die in dienst van de universiteit zijn mogelijk ook te maken zouden krijgen met extra kosten, bijvoorbeeld voor de deelname aan de graduate school.

'Deze signalen zijn niet juist', benadrukte Bijl. 'We heffen geen fees aan medewerkers en gaan dat ook niet doen.'

Gewoon een beetje rondneuken

Datingapps zijn dood. Daarom gaan steeds meer (vaak ouderejaars) studenten weer offline op zoek naar De Ware. *Mare* ging kijken en datete mee. 'Ik had je vader kunnen zijn.'

DOOR LISA BOSUIZEN EN MARIEKE NOLTEN
ILLUSTRATIE SILAS.NL

Proloog: het ub-café

Een verhaal over daten moet natuurlijk beginnen op de meest romantische locatie van de universiteit: het ub-café. Daar leert een rondvraag onder studenten dat datingapps niet meer populair zijn. 'Het grootste probleem is de insteek dat het meteen een romantische relatie moet zijn', vertelt Imme (20, Nederlands). "Match" vind ik een heel irritante term: misschien is het helemaal geen match.' Mijs (22, filmwetenschappen) voegt toe: 'Ik hou niet van appen, dat is niet mijn ding. Op Bumble ging ik gewoon meteen op date.' Amber (23, geschiedenis) en Anouk (22, biofarmaceutische wetenschappen) zijn allebei lid bij SSR, waar zij vooral hun dates vinden. Amber: 'Iedereen heeft een relatie binnen de vereniging. Het is echt heel dichtgetikt. Datingapps vind ik uitputtend. Uiteindelijk leveren ze niks op.' Over Breeze - een app waar je bij een match niet gaat chatten maar meteen op date gaat - is ze wel tevreden. 'Toevallig was de laatste Breezedate die ik had met iemand die ik al kende van SSR, maar ik heb daar ook andere succesvolle dates gehad.' Breeze is de enige datingapp waarbij het aantal gebruikers verder toeneemt, vertelt marketingleider Robin van der Kaa. De aandelenkoersen van Tinder en Hinge zijn met 80 procent gekelderd ten opzichte van 2021. Bij Bumbleleiden tegenvallende cijfers tot het ontslag van de CEO. Manouk van den Akker (22, verpleegkunde) en haar vriend Tikhon van Oudenallen (22, waterbouwkunde) ontmoetten elkaar nog wel via Tinder. 'Datingapps zijn verschrikkelijk, maar je doet het maar, omdat het bijna de enige optie is. Met mijn vriend was het heel gezellig en bleven we ook contact houden buiten de dates', vertelt Manouk. Inmiddels zijn ze al een aantal maanden samen. Maar hun succesverhaal lijkt een van de weinige. De behoefte om elkaar fysiek te ontmoeten, bijvoorbeeld in reclubjes en georganiseerde diners, lijkt de nieuwe trend te zijn. Inmiddels bestaat ook onze contactenlijst uit een kerkhof van mislukte dates, onbereikbare mannen en ingewikkelde *situationships*. We willen niet langer opgescheept blijven met het afvoerputje van de datingpool en gaan voor *Mare* langs drie offline date-events.

Etappe 1: Speeddaten met (corps)ballen

(Speeddate-event van Insta-account Ballenbingo in Hotel Rumour Leiden, 50 deelnemers, 11 februari)

'Je hebt je hele leven nog om met één iemand te blijven. Je bent maar één keer jong, dus probeer nieuwe dingen uit en neuk gewoon een beetje in de rondte.'

Dat advies geeft Renée van den Elsen (33), het gezicht achter het Instagramaccount Ballenbingo met herkenbare citaten van 'jongvolwassenen uit de randstedelijke bubbel' die zowel op de Zuidas als in de bestuurskamer van Minerva zouden kunnen klinken.

Dat Ballenbingo nu voor het eerst een speeddate-evenement organiseert, is min of meer vanzelf gegaan, legt Van der Elsen uit. 'Het begon allemaal met oproepjes die ik plaatste in mijn stories. Ik kreeg steeds vaker privéberichten over "die ene leuke jongen die zij hadden ontmoet in de Joop in Amsterdam" of *wherever*. Dat werkte gewoon, echt *magic of the internet*. Ik vond het zo leuk om online matchmaker te spelen dat ik dacht: ik probeer het een keertje offline. Het is bedoeld als leuke aanvulling op het swipen en chatten.'

In de rumoerige maar sfeervolle zolderruimte van het Leidse Hotel Rumour hebben zich vijftig deelnemers verzameld. 'Ik had een bepaald volk mannen verwacht dat sociaal *awkward* is', vertelt student Nina Veenstra (24, psychologie). Maar dat blijkt mee te vallen, stelt ze tevreden vast. Bij binnenkomst rollen de balletjes uit de bingomolen om iedereen een tafelnummer toe te wijzen. We gaan ieder op date met twaalf mannen.

Op het eerste gezicht lijken er zeker knappe exemplaren tussen te zitten, nu nog hopen dat die ook bij onze tafels aanschuiven. Eén van hen strijkt jammer genoeg neer tegenover een buurvrouw met wie hij het direct gezellig heeft. De stemmen klinken steeds luider en er wordt hard gelachen. Als na drie minuten de bel gaat, schuift hij zowaar bij één van ons aan. Door de zenuwen weten we alleen geen zinnig woord meer uit te brengen. Een stroef en ongemakkelijk gesprek volgt.

'Sommigen zien er heel leuk uit op een plaatje', aldus Van der Elsen. 'Maar dan zitten ze tegenover je en denk je: er gebeurt helemaal niks in die bovenkamer. Je moet er niet ingaan met het idee dat je de liefde van je leven gaat ontmoeten, want dan ben je misschien teleurgesteld als je na nummer twee nog niet bent weggeblazen. Als je niks verwacht, kan het alleen maar meevallen.'

De rondes volgen elkaar op in een rap tempo, met drie (later vier) minuten per date hebben we amper tijd om te ademen. 'De gesprekken zijn kort en oppervlakkig, maar eigenlijk weet je binnen een halve minuut wel of je nog verder met iemand wil praten of niet', vindt Vera Couvée (21, pedagogiek). Dit valt ons ook op, na een paar dates blijven de standaardvragen zich herhalen: we hebben al vijf keer verteld dat we in Leiden wonen en dat dit ons eerste speeddate-evenement is.

Om pijnlijke stiltes te voorkomen liggen er Ballenbingo-vragen op tafel. 'Wat is de naam van de boot van je ouders?' lezen we voor aan één van de dates om het ijs te breken. Helaas komt hij uit Zoustermeer. Geen boot dus. Voor de beoogde doelgroep (hoogopgeleiden tus-

sen de 23 en 35) zijn de Leidse speeddaters aan de jonge kant. De oudste van de avond, een man van drieëndertig, voelt zich een vreemde eend in de bijt. 'Ik sprak net zelfs iemand van achttien', beken hij. 'Toen zei ik: "Ik had je vader kunnen zijn".' De bel gaat en de pauze wordt aangekondigd. 'Oh', roept onze date hoopvol. 'Dan blijf ik nog even zitten!' Kut, dan maar snel iets te drinken halen. Bij terugkomst zit hij er nog steeds. Hoe blijf je beleefd zonder iemand valse hoop te geven? 'Hoef niet per se', antwoordden we als hij om ons nummer vraagt.

Geen nood, had organisator Van den Elsen al verkapt: op de borrel ná de speeddates begint pas het echte werk. 'Hier staat iedereen open voor een ontmoeting. In de kroeg weet je niet of iemand single is of op een ander geslacht valt.'

Alleen zijn de dates met wie wij wél een gezellig gesprek hadden nergens te bekennen of bezet. Uiteindelijk spotten wij er één. Onder het mom van 'een interview' stappen wij op hem af. Maar helaas, ons doelwit weet te ontsnappen en vlucht richting het toilet.

Gelukkig stapt een van de andere leuke dates op ons af. Binnen een paar minuten slaagt hij erin het nummer van één van ons te krijgen. Alleen: daarna sprint hij snel door naar de volgende. Hij blijft gewoon zijn lijstje af te werken.

Ook Couvée heeft nummers uitgewisseld met dezelfde jongen als één van haar vriendinnen, geeft ze later toe. 'We gingen die avond nog met een groepje op stap en hij vormde een soort koppeltje met haar. Ik had het vreemd gevonden als hij mij nog wel had geapp't.'

'Je leert verder te kijken dan bij online links of rechts swipen', vindt Veenstra. 'Uiteindelijk zoek ik best een specifiek type en er waren toch weinig mannen die daaraan voldeden, maar alsnog was het heel gezellig.' Volgens Van den Elsen is de avond geslaagd als er op zijn minst één keer gezoend is. 'Ik kreeg naderhand nog een foto doorgestuurd van twee mensen die bij elkaar in bed zijn beland.'

Etappe 2: Liefde in het Lipsius

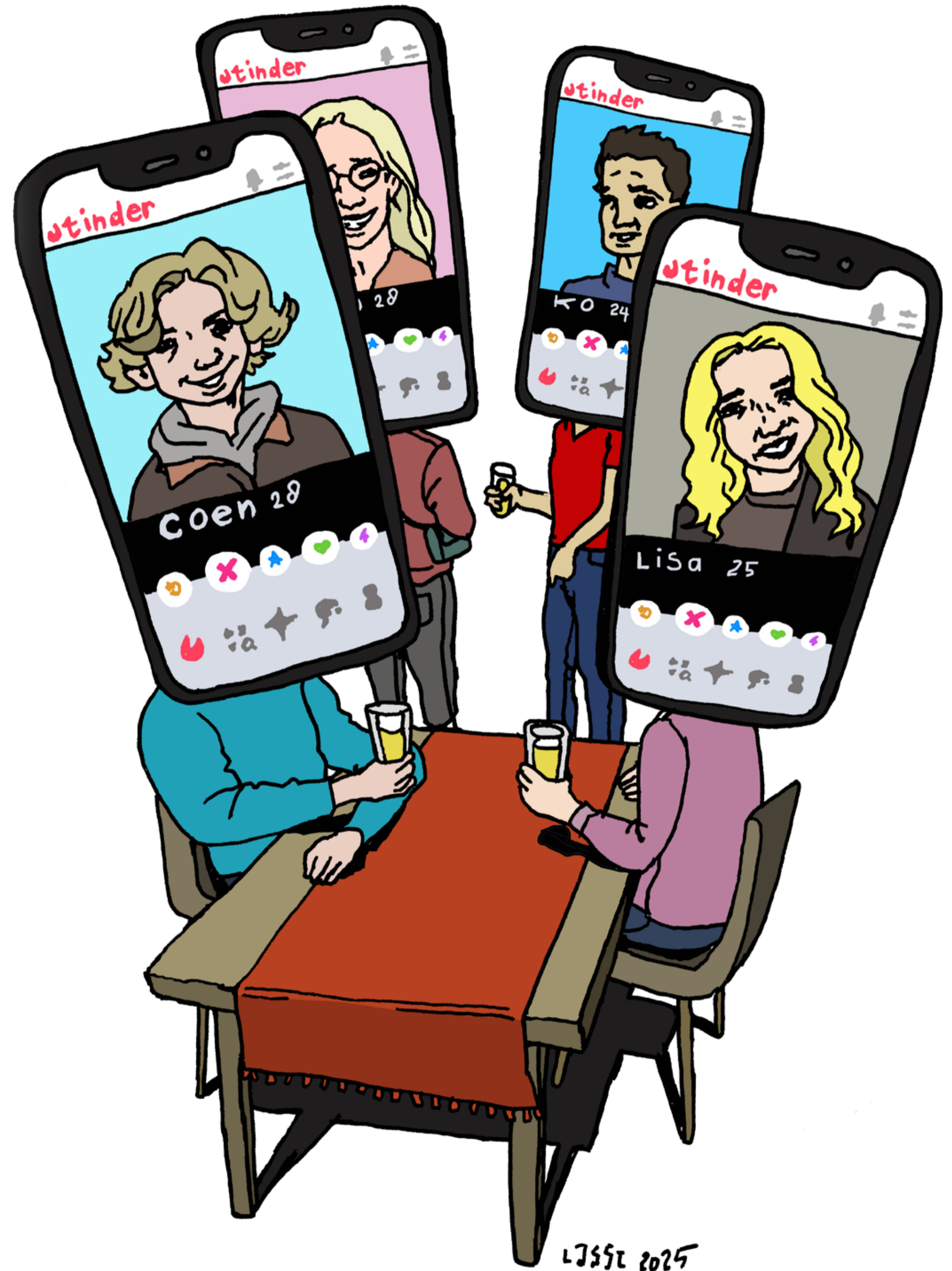
(Speeddate-event van studieverenigingen Interlatina, L.S.A. Megusa, T.W.I.S.T. en Maktub in het Lipsius, 13 februari, 40 deelnemers)

Hoewel iedere student het Lipsius associeert met slechte koffie, lange scriptiedagen en eendeloze hoorcolleges oude geschiedenis, waagt een aantal studieverenigingen van Geesteswetenschappen een moedige poging om studenten nader tot elkaar te brengen.

Voor het raamloze lokaal 2.27 op de tweede verdieping vormt zich al een kleine rij van studenten gekleed in een wirwar aan kleuren. Rode kleidij betekent dat je op zoek bent naar romantische liefde, wit naar iets platonisch en blauw of paars verradt dat je al bezet bent.

Aan de vele mensen die groen dragen moeten we 'vragen welke kleur ze aan hebben', volgens de organisatoren.

'Ik ben niet per se op zoek', vertelt Federico Casani (24, oud-student Taalwetenschappen). 'Maar ik dacht ook: wat nou als ik de liefde van mijn leven tegenkom? Dan moet ik wel rood dragen.' >

> 'We willen mensen een mogelijkheid bieden om nieuwe connecties te maken. Het gaat dan niet alleen om de romantische', licht mede-organisator Mariza Hruska (22, Latijns-Amerika studies) toe. 'We willen echt duidelijk maken dat iedereen welkom is.'

Om de vijf minuten begint opnieuw de stoelendans. Anders dan bij de Ballenbingo moet je zelf een nieuwe date 'uitkiezen'. De ongemakkelijkheid valt mee, maar toch blijft het onduidelijk wie daadwerkelijk op zoek is naar liefde, en wie niet. Een student vraagt naar één van onze Instagrams om te 'connecten'. Of hij dit ook ziet als een flirtmove blijft in het ongewisse.

Op de felverlichte colleegetafels met nepkaarsen liggen 'inspiration questions', waarop je kunt terugvallen als je écht niet meer weet wat je wilt vragen. In het lokaal ernaast is een 'borrelruimte' voor iedereen die overprikkeld is of op een meer natuurlijke manier met iemand wil praten. Er wordt wel vriendelijk gevraagd dit aan je date te laten weten en niet zomaar weg te lopen.

Als we deze ruimte zelf inlopen, stuiten we op ingewikkelde linguïstische gesprekken. Een meisje in een wit overhemd biedt een bekertje kraanwater aan. Schor van het praten en omdat die ene fles met prikloze cola al op was, nemen we het dankbaar aan.

Als buitenstaanders treden we wellicht buiten onze bubbel, maar het is de vraag of het evenement voor de binnencirkel vernieuwend is. 'Tijdens de speeddates heb ik eigenlijk alleen maar mensen gesproken die ik al kende', vertelt Tamar Ganzevles (19, film- en literatuurwetenschappen). 'Daarna, in het andere lokaal, heb ik wel wat nieuwe mensen ontmoet.'

Etappe 3: Flirten in de Foodhallen
(Valentijnsborrel Flirthalen XL, georganiseerd door Breeze en de Rotterdamse Foodhallen, 14 februari, ruim 200 deelnemers)

We zijn compleet in verwarring als we rond zeven uur 's avonds aankomen bij Flirthalen XL, een valentijnsborrel en initiatief van de Foodhallen Rotterdam en datingapp Breeze, ook wel 'hét liefdesparadijs voor koppels, singles en alles daartussenin'. We zien namelijk meer verliefde stelletjes en vriendengroepen dan eenzame singles. Hoe weten we nu wie wel vrijgezel is? 'We zien dat mensen vaak de kat uit de boom kijken', verklaart organisator Robin van der Kaa. 'Als je moeite gaat doen om mensen te koppelen, wordt het vaak ongemakkelijk. Bij zo'n borrel verloopt het contact heel natuurlijk. Dat werkt het beste.'

We zijn kortom te vroeg en te ongeduldig. Naarmate de avond verstrijkt, verandert de ratio

bezet-beschikbaar en begeven steeds meer zoekende zielen zich naar de borrelplek: de jacht kan beginnen! Sommige aanwezigen lijken hun kansen te spreiden. We zien meerdere mannen telkens met een andere vrouw in gesprek gaan. We vangen een glimp op van een surreëel en ietwat treurig Droste-effect: te midden van de naar liefde smachtende deelnemers is één vrouw druk verward in een chatgesprek op dating-concurrent Bumble. Als we onze aandacht richten op een knappe jongen zien we uitgerend hoe een van onze vrouwelijke concurrenten hem een dickpic laat zien van een getoeterde en kleingeschapen man.

Tussen de aanwezigen spotten wij een oude bekende: één van onze Ballenbingo-dates waagt zich ook op deze safari. 'Na de speeddates had ik met een paar meiden Instagram uitgewisseld', zegt hij. 'Maar toen ik thuiskwam was ik geblokkeerd.' Zelfs bij offline date-evenementen ben je dus niet beschermd tegen *ghosten*.

Gelukkig schiet Cupido te hulp. Gehuld in een rode trui en witte verkleedvleugels op haar rug 'vliegt' serveerster Isabel (18, media & management) rond met borrelglazen Baileys. Wie haar aanspreekt, krijgt een shot met die ene potentiële match: letterlijk en figuurlijk. Wij wagen ook een poging, maar elke enigszins aantrekkelijke man is al geclaimd door iemand anders. Cupido richt haar pijl (lees: shotglas) dan maar op de dichtstbijzijnde man. Na een ongemakkelijk gesprek kunnen we in ieder geval weer iemand afstrepen in onze zoektocht naar De Ware.

Eén man pakt het slimmer aan: hij heeft de witte vleugels van de serveerster ingepikt. Dat is natuurlijk meteen een goed gespreksonderwerp. Hij wil ons wel aan iemand koppelen, zegt hij. Even later, als de echte Cupido haar vleugels weer heeft teruggetolen, doet deze blonde-god-gedegradeerd-tot-mens nog een vergeefse flirtpoging. Binnen een paar zinnen is hij – nu zonder vleugels – weggefladderd. Cupido heeft helaas weer misgeschoten. 'Als je heel erg gaat zoeken naar iemand maak je het jezelf alleen maar lastiger', troost Van der Kaa.

Finish?

Is offline daten het antwoord op ons penibele liefdesleven? De Ware zijn we in ieder geval nog niet tegengekomen. Maar de ongemakkelijke momenten, toevallige ontmoetingen en gekke wendingen zorgen voor nieuwe vriendschappen en leuke anekdotes. We klampen ons voorlopig maar vast aan het advies van Ballenbingo: ga erheen zonder te veel romantische verwachtingen en neuk gewoon lekker rond.

Tijdens de 450e dies hebben demonstranten zich verzameld bij de ingang van de Pieterskerk. Foto Taco van der Eb

Angstcultuur aan de academie is onacceptabel

Protest hoort bij het Praesidium Libertatis. Maar als Joodse studenten niet meer naar college durven, botst dat met alle academische idealen en vrijheden, betoogt **Sense Jan van der Molen**.

Op 7 februari vierden we het 450-jarig bestaan van onze universiteit. Als hoogleraar had ik de eer mee te lopen in het cortège en zoals elk jaar kwamen we demonstranten tegen. Een prima gewoonte op een Praesidium Libertatis. Toch liep ik dit jaar geschokt de Pieterskerk in. Het schreeuwen van de pro-Palestina activisten dreunde nog na in mijn hoofd: 'There is only one solution: intifada revolution!'

Waarom schrok ik hier zo van? Ik ben zelf Joods noch Israëliësch. Het zat hem in de woordkeuze. In 'only one solution' hoor ik persoonlijk een verwijzing naar de 'Endlösung', de nazi-'oplossing' van het 'Joden-vraagstuk'. Waar over deze interpretatie nog valt te twisten, geldt dat zeker niet voor 'intifada' en 'revolutie': beide staan voor gewelddadige opstand, inclusief terreur. Of die gericht moet zijn tegen Israël, tegen iedereen die Israël steunt of tegen alle Joden, wordt niet meteen duidelijk.

Verheldering komt van andere vaak gehoorde slogans. 'From the river to the sea, ...' mikt op het einde van de staat Israël. 'Student intifada' en 'Globalize the intifada!' roepen op om het gewelddadige strijdtoneel naar universiteiten en de hele wereld te verplaatsen. Wat daarvan het gevolg is, hebben we op de uva al kunnen zien. Op onze universiteit is het voorlopig bij verbaal geweld, manifesta-

ties en (gemaskerde) bezettingen gebleven. Maar ook die waren grensoverschrijdend. Een grote groep activistische docenten en studenten schaarde zich meteen na 7 oktober 2023 achter de Hamas-aanval ('Al-Aqsa Flood'). Students for Palestine (SfP) riep zelfs op tot een solidariteitsdemonstratie in Den Haag met afbeeldingen van Hamas-paragliders en teksten als: 'Raise your voices in solidarity with operation Al-Aqsa Flood!' Zo betuigden ze willens en wetens steun aan een ongekende terreurdaad, waarbij kinderen, volwassenen en bejaarden werden gemarteld, verkracht, vermoord en ontvoerd. *Intifada revolution*.

Meer acties volgden, vaak tegen universitaire (huis)regels in. Niet in elk gebouw, gelukkig, maar waar het gebeurde, was de impact heftig. Mensen met een Joodse achtergrond voel(d)en zich niet meer thuis op onze campus. Anderen werden te bang om hun mening te uiten. Omdat ik lid was van het universitaire Kernteam Academische Vrijheid hebben verscheidene mensen contact met mij gezocht. Een Joods-Nederlandse oud-studente International Studies zond me bijvoorbeeld deze schrijvende beschrijving: 'Ik denk dat het ongeveer zo moet hebben gevoeld om homoseksueel te zijn halverwege de twintigste eeuw. Onze omgeving voelt volstrekt onveilig, dus verborgen de meesten van ons hun identiteit. En niemand durft voor ons op te komen.'

Intussen is deze studente gestopt met haar studie. Niet omdat ze de opleiding te moeilijk vindt, maar omdat ze niet meer naar college durft. Ze is niet de enige. Weg is de inclusiviteit. Ik vind het ongrijpelijk dat op onze universiteit een dergelijke angstcultuur mag bestaan.

Nu kunt u zich afvragen of ik het niet te groot maak, want 'het zijn toch slechts woorden?' Maar deze woorden verheerlijken geweld. Dat is niet onschuldig: op de LDE-universiteit in Rotterdam zijn Joden letterlijk opgejaagd. Ook de uva kende dergelijke incidenten.

En u zegt wellicht: 'Israël heeft ook oorlogsmisdaden gepleegd in Gaza.' Dat zou kunnen en dat moet worden onderzocht. Dat de gewone Gazanen momenteel lijden is ontegenzeggelijk. Maar op 9 oktober 2023 had Israël nog helemaal niet gereageerd op het geweld van 7 oktober. Integendeel, het land was in een absolute shocktoe-

stand. Toch had 'onze' SfP toen al volmondig haar solidariteit betoond aan Hamas: een totalitaire, homofobe, misogyne, gewelddadige organisatie die op alle manieren botst met onze academische idealen en vrijheden.

Over christenen in Nigeria of Oeigoeren in China heb ik sowieso niemand gehoord. Sommige conflicten zijn blijkbaar meer gelijk dan andere...

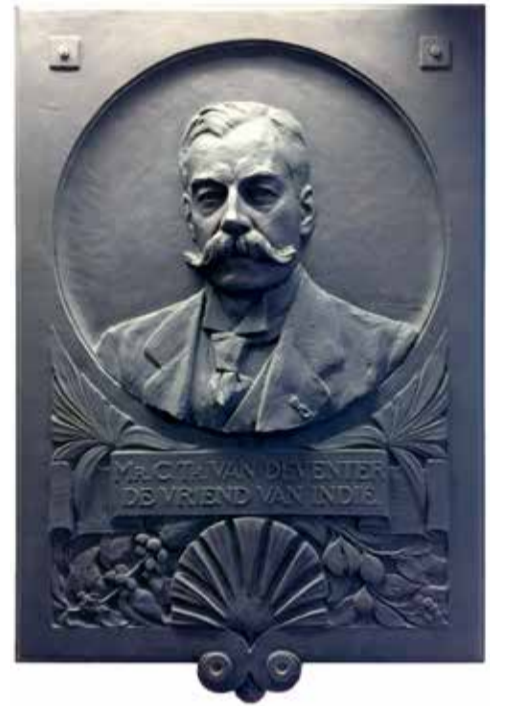
Hoe kan dit zo gekomen zijn? De sleutel ligt volgens mij bij de docenten. Ik snap namelijk best dat studenten vatbaar zijn voor (simplistisch) idealisme. Wij docenten hebben de rol hen te vormen tot kritische denkers door ze te confronteren met andere ideeën en wereldbeelden.

Maar voor sommige collega's, in specifieke instituten, lijkt activisme een doel op zich. Ze organiseren protesten, schreeuwen agressieve leuzen én zetten hun studenten aan om mee te doen. Daarmee kiezen ze voor totalitair, ideologisch denken boven rede en discussie. Dat bereikt ook de collegezaal. Een niet-Joodse studente International Studies schreef me onlangs: *The atmosphere is blocking, there is no openness for academic freedom. I could not share my opinion, which was different from that of the lecturer. For example, I said that Israel is not the only country with a crisis and international relations problems, but I was blocked from expressing it. The teacher says in class "you have to listen to me"'*

Dit druist direct in tegen de academische vrijheid van de student, die het recht heeft om gevrijwaard te blijven van indoctrinatie. Als onze 450 jaar oude universiteit daadwerkelijk een Bolwerk van de Vrijheid wil zijn, kan deze situatie niet blijven bestaan. Iedereen - Jood, Palestijn, Amerikaan of Nederlander - moet mee kunnen doen aan onze academie. Zo niet, dan verliezen we snel steun in de samenleving. In een democratie liggen bezuinigingen dan op de loer. Maar de belangrijkste reden om dit niet te accepteren, is principiële. Had ik Cleveringa al genoemd?

Sense Jan van der Molen is hoogleraar natuurkunde en oud-lid van het Kernteam Academische Vrijheid. Hij schrijft dit opiniestuk op persoonlijke titel

Weer staat een witte oude man met zijn neus tegen de muur

Oude witte mannen zijn niet populair. Dat is terecht, want die hebben het in Leiden al 400 jaar voor het gezicht gehad. Maar mag ik voor een stukje erfgoed van zo'n man een uitzondering vragen?

Sinds de opening van het Herta Mohr Gebouw medio vorig jaar ligt bij het KITLV in kamer 1.30 een loodzware metalen plaat met het konterfeitsel van Coen van Deventer op de grond, met zijn gezicht naar de muur. Conraad van Deventer werkte tussen 1879 en 1897 in Nederlands-Indië, als ambtenaar en advocaat.

Hij sprak dus uit ervaring over wat er volgens hem schortte aan het Nederlandse beleid in Indië, en werd dé exponent van de zogeheten 'ethische richting' in de koloniale politiek in Nederland.

Het duidelijkst sprak hij zijn opvattingen uit in het artikel 'Eene ereschuld' in het blad *De Gids*, in 1899. Kort gezegd kwam zijn betoeg hierop neer: de opbrengsten van Nederlands-Indië moesten ter plekke blijven, en het land moest uiteindelijk zelfstandig worden. Dat waren geen onaardige opvattingen, zeker niet in 1899.

Toch ligt Coen van Deventer 126 jaar later in Leiden met zijn gezicht tegen een muur aan, de plaquette naast de prullenbak.

Ik snap dat bezuinigingen hun tol eisen. Maar als er geen geld meer is voor twee stevige schroeven, stel ik die met liefde gratis beschikbaar. Desnoods kom ik zelf helpen met de bevestiging van de plaquette.

Maar mag Coen gewoon aan de muur hangen en weer trots kamer 1.30 van het Herta Mohr Gebouw inkijken?

Jos Damen, African Studies Centre Leiden

@mareonline.nl

COLOFON

Mare: Rapenburg 38, 2311 EX Leiden
Postbus 9500 2300 RA Leiden
Telefoon 071-527 7272
E-mail redactie@mare.leidenuniv.nl of
weekbladmare@protonmail.com
Website mareonline.nl
Twitter @weekbladmare
Mastodon @weekbladmare@mastodon.online
Bluesky @mareonline.nl
Instagram @weekbladmare
Facebook: Leids Universitair Weekblad Mare
De redactie is op vrijdag gesloten.
Oplage circa 5.000

Hoofredactie:
Frank Provoost
frank.provoost@mare.leidenuniv.nl

Redactie:
Vincent Bongers
vbongers@mare.leidenuniv.nl
Marcille van der Kraan
m.w.s.van.der.kraan@mare.leidenuniv.nl
Sebastiaan van Loosbroek
s.p.van.loosbroek@mare.leidenuniv.nl
Mark Reid
m.a.reid@mare.leidenuniv.nl
Else van der Steeg
e.h.van.der.steeg@mare.leidenuniv.nl
Marieke Nolten (stagiair)
Andrew Vanderleek (stagiair)

Medewerkers:
Emiel Beinema | Lente van den Berg | Remco Breuker | Lisa Boshuizen | Josette Daemen | Lorenzo Gerritsen | Mathijs de Jong | Pol Koopman | Henrik Laban | Zahra Menguellati

Art direction en vormgeving:
Marcel van den Berg, Joostmarcellis.nl

Fotografie:
Taco van der Eb | Marc de Haan

Illustraties:
Bas van der Schot | Silas.nl

Drukwerk: Rodi Rotatiedruk, Broek op Langedijk

Advertenties:
Bureau van Vliet B.V., Wateringweg 129,
2031 EG Haarlem, Telefoon 023 - 571 47 45
E-mail sales@bureauvanvliet.com
bureauvanvliet.com/advertentie/Weekblad

Redactieraad:
Kutsal Yesilkagit (voorzitter) | Frank Israel (vice-voorzitter) | Alexander Pleijter (secretaris) | Willem van der Does | Annemarie Drahmann | Nour Eldin Emara | Rosanne Hertzberger | Zoë van Litsenburg | Marten Jesse Pot | Hermelijn Smits

CULTUUR

Op hun laatste plaat neemt het Overijsselse rocktrio Paceshifters gas terug. De band speelt op 5 maart in Den Haag. 'De voormalig manager van Guns N' Roses wilde ons direct tekenen.'

DOOR VINCENT BONGERS

'Soms vraag ik me af wat er gebeurd was als we hadden getekend'

'Het leek net een scène uit een film', vertelt zanger-gitarist Seb Dokman (32), die samen met zijn broer Paul (bas/zang) en Jesper Albers (drums/zang) al bijna zeventien jaar de gitaar-rockband Paceshifters vormt.

'We waren in 2014 uitgenodigd voor een showcase festival in Los Angeles. Daar kwamen heel veel mensen uit de muziekindustrie op ons af. Een voormalig manager van Guns N' Roses, echt een *big shot* met een eigen platenlabel, zei tegen ons...'. Dokman meet zich een vet Amerikaans accent aan: "*I'm gonna sign you guys right now.*"

'Wow, dachten wij, *what the fuck*, even rustig aan. Uiteindelijk hebben we niet getekend, omdat we de rechten op onze muziek wilden behouden. Soms vraag ik me af wat er zou zijn gebeurd als we met hem in zee waren gegaan. Misschien waren we wereldwijd doorgebroken, al betwijfel ik dat.'

Het werd geen rocksterrenbestaan in LA, maar een leven in Zwolle, waar Dokman restaurant Bennies bestiert. Paceshifters staat bekend om hun vuige gitaarrock en opwindende liveshows. Op de meest recente plaat *Out-and-Outer* staan echter veel rustige, zelfs wat dromerige nummers. 'Ik denk dat we wat minder vaak uit de bocht vliegen. En als we dat af en toe wél doen, zoals in "33", komt het een stuk harder aan. Live is dat ook zo. We bouwen de set veel meer op.' De luisteraar wordt daarbij meegevoerd langs de uiterwaarden van de IJssel,ervaart de impact van persoonlijk verlies en ontdekt het duistere verleden van Canada, legt Dokman uit aan de hand van drie liedjes.

*'We're on the run for something new
Aviator, looking down on you
Aviator, whenever I pass through'*
(Uit: 'Aviator')

'We wonen alle drie in Zwolle. Mijn broer en ik komen oorspronkelijk uit het dorpje Wijhe, dat ligt tussen Zwolle en Deventer. *Aviator* gaat over de natuur om ons heen een hoe die verandert. Ik ben de vliegenier die het landschap onder zich langs ziet glijden.

'De natuur verdwijnt steeds meer in mijn omgeving. Ik laat mijn hond 's ochtends altijd uit in een heel mooi stukje groen in Zwolle. Dat gaat nu helemaal weg. Want er worden grote appartementencomplexen op gebouwd. Dat is sowieso wel een groot thema voor ons: hoe we omgaan met onze planeet en of dat allemaal wel goed is.

'Ik heb een heel nostalgisch gevoel als ik weer naar Wijhe terugkeer. In de uiterwaarden bij de IJssel lopen 's zomers altijd paarden. Als ik daar wandel, komt er een bepaald gevoel naar boven. Ik denk dan aan de simpele dingen uit mijn jeugd. Vroeger ging je hutten bouwen met je vrienden. Ik heb nu zelf een zoon die van anderhalf en later ga ik dat soort dingen met hem doen. Ik vind het vet dat bepaalde plekken zoveel impact op je kunnen hebben.'

*'Thirty-three, I feel you always creeping up on me
I was four, last time I saw you walking out the door'*
(Uit: '33')

'Dit liedje gaat over onze vader. Die is overleden bij een auto-ongeluk toen ik twee was en Paul vier. Mijn vader liet drie kinderen en een zwangere vrouw achter. Mijn moeder stond er ineens alleen voor, dat was uiteraard heel heftig voor haar.

'De tekst is geschreven door Paul en hij zingt het nummer ook. Toen hij 33 werd heeft mijn moeder een brief aan hem geschreven over dat hij de leeftijd had bereikt waarop haar man stierf. Inmiddels heeft Paul twee kinderen, en ik een zoon. Als je zelf vader bent, ga je over dat soort zaken veel meer nadenken, en het van je af schrijven.

'Ik ken mijn vader eigenlijk alleen van foto's en filmpjes, omdat ik nog zo jong was toen hij overleed. Omdat Paul iets ouder is, heeft hij meer herinneringen. Mijn oudste broer was zes toen het gebeurde, heeft hem nog goed gekend. Dat hij er niet meer is, is iets waar je altijd op een bepaalde manier mee bezig bent. Er spelen vragen door je hoofd als: hoe zou het zijn als hij er nog was? Wat voor man was hij? Of als iemand zegt: "Je lijkt op je vader." Op welke manier dan, vraag ik me dan af.'

*'Let me help you my darling with your heavy load
You start screaming as I grab my knife
This will be the last day of your life'*
(Uit: 'Highway of Tears')

'Dit nummer gaat over een seriemoordenaar, maar ook over de tragische dingen die de inheemse bevolking in Canada is overkomen, net als het liedje *Runaway Child*. Inheemse kinderen werden van 1870 tot en met 1997 door de overheid in heropvoedingsscholen gestopt. Ze werden gescheiden van hun familie en verschrikkelijk mishandeld.

'In 2021 werd een supergroot massagraf gevonden bij zo'n voormalige school in Kamloops. In die regio woont familie van ons. Het bleek dat heel veel van die inheemse kinderen gewoon zijn vermoord. Het verhaal was dat ze weggevoerd waren, vandaar de titel. Over de scholen is net een heftige documentaire verschenen met de titel *Sugarcane*.

'Er is daadwerkelijk een zogenaamde *Highway of Tears* in Canada. Het gaat om snelweg 16 waar heel veel inheemse mensen, voornamelijk vrouwen, verdwenen zijn. De meesten zijn nooit teruggevonden. Het nummer is geschreven vanuit het perspectief van een seriemoordenaar die op zoek is naar slachtoffers.

'We hebben ook een keer door Canada getoerd. De natuur is daar zo vet. We zijn ook met een paar inheemse mensen de bergen in geweest. Hoe zij omgaan met de natuur vind ik gewoon heel mooi. Dat is me altijd bijgebleven.'

Paceshifters, *Out-and-Outer*. Paard, Den Haag, woensdag 5 maart, €20

IN MEMORIAM

Robert-Jan van Ette

A little kindness goes a long way

Tot ons grote verdriet is Robert-Jan, griffier van de Universiteitsraad, afgelopen weekend overleden.

In Robert-Jan verliezen we een zeer toegewijde en enthousiaste collega met een groot hart voor de universiteit. Hij streed met volle overtuiging voor de goede zaak. Integer, empathisch en altijd met goed gevoel voor humor en medemenselijkheid bracht hij structuur en zorgde hij ervoor dat ieders stem werd gehoord.

We zullen Robert-Jan missen. Agur, Anastacia, Anna, Bas, Femke, Floske, Friso, In-Sook, Jasmijn, Joost, Marie, Mark, Michel, Pauline, Sami, Tahmina, Tim, Veronique, Universiteitsraad Universiteit Leiden

De uitvaart van Robert-Jan vindt plaats zaterdag 22 februari om 10.15 uur in Rhijnhof, Laan te Rhijnhof 4, 2332 HZ Leiden.

De familie nodigt je van harte uit om afscheid te komen nemen.

MARETJES

De prijs voor een Maretje bedraagt €9,- per 30 woorden, opgegeven via redactie@mare.leidenuniv.nl uiterlijk t/m maandag 16.00 uur. Maretjes aangeboden voor commerciële doeleinden worden niet geplaatst, evenmin als Maretjes waarin zaken worden aangeboden die de waarde van €4.500 te boven gaan

Doe meer met je kennis! Vrijwilligers gezocht voor één uur per week **bijles en huiswerkbegeleiding** op verschillende locaties of bij de leerling thuis. **Leiden-Noord, basisonderwijs**, 11 leerlingen. Groep 4 t/m 8. **Voortgezet onderwijs**: *Nederlands, brugklas mavo-havo. *Nederlands, 4 havo. *Nederlands, spelling, vwo. **Leiden-Zuid**, *5 leerlingen basisonderwijs. *Ook hulp gevraagd bij organisatie van de bijles, één of twee middagen per week. Onderwijswinkel Arubapad 2 (Het Gebouw), ma, wo en do 15-17u. Tel. 071-5214256. E-mail: hdekoomen@owwleiden.nl.

Maretjes-extra zijn bedoeld voor semi-commerciële instanties. De prijs voor een Maretje-extra is €23,- incl. BTW voor elke vijftiendertig woorden. U kunt deze advertenties uiterlijk op de vrijdag vóór het verschijnen van Mare opgeven bij Bureau van Vliet B.V., Wateringweg 129, 2031 EG Haarlem, t +31 (0)23-5714745, info@bureauvanvliet.com

Studentenbridge
Leiden

Schrijf je nu in met de **QR code**

Waarom bridge leren?

- ♣ Bridge is een uitdagende denksport
No luck but skill!
- ♦ Bridge is een teamsport
Je speelt met een (vaste) partner
- ♥ Bridge is gezellig
Altijd onder het genot van een biertje
- ♠ Bridge is verslavend
Als je eenmaal begint...

Gratis bier
en beginnerscursus!

Wat bieden wij?

- ♣ Drie niveaus cursussen
kickstart, verdieping en gevorderde cursussen (alle drie gratis)
- ♦ Spelen op diverse niveaus
van gezelligheidsbridger tot kampioen
- ♥ Deelname aan diverse toernooien
van kroegentocht tot NK studentenbridge, NK jeugdbridge en meer
- ♠ Diverse bridgereizen en uitstapjes
van weekendje weg tot een zomertrip naar een internationaal bridgfestival

‘Met je handen in de aarde wroeten, is heel rustgevend’

DOOR LISA BOSHUIZEN
FOTO TACO VAN DER EB

Hoe ben je vrijwilliger geworden bij Stadstuinderij Het Zoete Land?

‘Ik woonde in een studentenhuis en kwam hier langs tijdens een van mijn coronawandelrondjes. Het is heel rustgevend om drie uur lang buiten te zijn met je handen in de aarde. Het enige wat ertoe doet is dat je het bed schoonmaakt of de snijbonen oogst. Als je heel erg druk bent met studie of wat dan ook, kun je hier je gedachten laten dwalen en gewoon die prei planten.’

‘Het is hier totaal anders dan in de studentenwereld. Er komt hier een diverse groep vrijwilligers. In het begin was ik wel de jongste, maar inmiddels zijn er meer studenten of net afgestudeerden. Maar je komt ook ouders tegen van

jonge kinderen of opa’s en oma’s. Dat maakt het echt heel erg leuk.’

Had je al groene vingers?

‘Ik vond planten verbouwen altijd wel heel leuk, maar hield het eerst bij YouTube-filmpjes kijken. Mijn hele feed stond vol met boerenfilmpjes. Dat is leuk, maar op een gegeven moment wil je toch zelf iets gaan doen. Je leert alles hier.’

‘De winterstop is nu net voorbij dus de komende weken staan in het teken van de groeibedden klaarmaken om te kunnen planten. Als het straks weer lente is, gaan we uitzaaïen en planten. De ene plant is eerder klaar dan de andere, dus dan gaan de taken wat meer door elkaar

lopen. De palmkool die er nu al staat, is een van de weinige planten die overwintert.’

‘In mijn oude studentenhuis hebben we de tegels voor het huis weggehaald en zijn we allemaal dingen gaan planten, tomaten en aardappels. Het was alleen niet zo overvloedig als hier. De buurtgenoten vonden dat heel erg leuk. Voorheen stonden er krakkemikkige stoeltjes en lagen er peuken op de grond.’

Wat gebeurt er met de oogst?

‘We hebben ongeveer honderdvijftig oogstdeelnemers, onder wie ikzelf. Je hoeft geen vrijwilliger te zijn om dat te worden, maar er is wel een lange wachtlijst. De groentes worden onder hen verdeeld. We hebben altijd meer dan genoeg.’

‘Sommige dingen, bijvoorbeeld aubergines, liggen al klaar in het kraampje. Die mag je dan gewoon meenemen. De rest moet je zelf nog oogsten. Dan staan er vlaggetjes bij alle bedden waar bijvoorbeeld opstaat: “Iedereen mag 500 gram aardappelen meenemen.”’

‘We hebben veel oud-Nederlandse groentes: knolselderij, aardpeer, koolrabi. Normaal zou ik daar nooit mee koken, maar nu word je gedwongen om er creatief mee te zijn.’

Wat vind je het leukst om te verbouwen?

‘Snijbonen. Die zie je iedere week meer dan twintig centimeter verder omhoog klimmen, totdat ze echt twee meter hoog zijn. Tijdens het oogsten ben je dan omringd door een grote groene muur. Het kost soms wel twintig minuten om vierhonderd gram snijbonen bij elkaar te rapen, wat je normaal met een hand in de supermarkt haalt.’

‘Je bent hier veel meer bezig met je eten, omdat je ziet waar het vandaan komt. Je ziet hoe complex het is en hoeveel moeite het kost om iets te laten groeien. ‘Als ik mensen meeneem zien zij soms voor het eerst hoe groente daadwerkelijk groeit. Je hebt daar eigenlijk helemaal geen beeld bij. Als je dan hier zo’n spruitenstronk ziet, ben je daar stomverbaasd over. Ik heb er nu meer waardering voor.’

COLUMN | ZAHRA MENGUELLATI

Ik ben het eens met de memes op @leiden.cafeteria.hater

Het is altijd fijn om tussen de lectures door snel een *sweet treat* te halen. Wat minder fijn is, is als die *sweet treat* het ontbijt is dat je de nodige energie voor een tentamen moet geven - en je vervolgens bijt in... schimmel.

Dit verhaal staat onder mijn vrienden intussen bekend als het *mouldy muffin-debacle*. Het is zeker niet de eerste keer dat we onze kritiek uitten op het eten uit de universitaire kantines.

Vooraf internationals zijn in eerste instantie verbaasd, wat vervolgens omslaat in protest. Na hun intro-week-lunch van een zak brood en pindakaas verzamelen ze zich in de DM's van @leiden.cafeteria.hater. Op dat

Insta-account staan memes vol verlangen naar de warme lunches in verre Zuid-Europese, Aziatische en Latijns-Amerikaanse universiteiten. En terecht.

Waar mijn Franse familieleden voor een paar euro van een driegangenmenu kunnen genieten, kost een broodje gezond (voor Franse standaarden een karig belegde *sandwich crudité*) op de meest Nederlandse universiteiten al snel zo'n 5 euro. Ook bij onze minder culinair bedeelde burens is het een stuk goedkoper. Rondvraag bij mijn vrienden die in Duitsland en België studeren, wees uit dat ze daar een stuk beter eten dan hier: vegan restaurants met studentenkortingen, cafés met gratis koffie, langere lunchpauzes. Wij hebben niet eens vegan melk in de koffiemachines!

Natuurlijk komt dit ook door verschillen in de universiteiten zelf: Nederlandse campussen zijn meestal geen 'dorpen'. Het is logischer om een uitgebreid buffet te hebben als je ook uitgebreide slaapzalen hebt. Universiteiten met grotere complexen, zoals Erasmus of de VU, hebben dan ook *food courts* met meer keuze.

Maar toch. Zelfs op de kleinere campussen

moeten studenten nog steeds op zijn minst (betaalbare) lunch kunnen eten. Want ja, je kan wel elke dag je pasta pesto opwarmen, maar een voedzame kwaliteitsmaaltijd kan ook geen kwaad eens in de zoveel tijd.

Ik moet de cafeteria's op onze campussen wel hulde geven voor twee gerechten. Op de eerste plek: de bospaddenstoelensoep. Zo goedkoop, snel en romig: een perfecte aanvulling op mijn bammetje kaas. Daarna volgt de snack waar ik elke 26^e van de maand mijn portemonnee voor trek: de plak bananbrood waar klaarblijkelijk goud op zit. Gelukkig smaakt het ook zalig, met knapperige plakjes banaan erop en chocola erin.

Helaas heeft de groenige blueberry muffin mijn verdedigende houding over de Nederlandse eetcultuur tegenover buitenlandse vrienden redelijk uitgedoofd. Ik zal nog steeds Limburgs *zoervleisj* voor ze koken en ze meenemen voor bitterballen op een terrasje.

Intussen knik ik echter instemmend mee als ik hun beklag over Nederlandse lunches aanhoor. De universiteitscafeteria zijn prima voor een snelle (dure) zoete snack, maar als ik tijd heb begeef ik mij toch liever naar de kebabzaak.

Zahra Menguellati is student International Studies

Het mouldy muffin-debacle heeft mijn verdediging van onze eetcultuur uitgedoofd